la humanitat

PORTANTVEU d'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA adherida a SOLIDARITAT CATALANA

Redaccio : 25, rue Ecole de Droit, MONTPELLIER
Administracio : 30, rue des 3-Journées, PERPIGNAN
Tresoreria : SANTIAGO VILA 250, route d'Elne, PERPIGNAN (P.-O)
Compte de xecs postals no 57.675 Montpellier

2e EPOCA – N° 43 — 15 de MAIG del 1946 | Fundador : Lluis COMPANYS | Director : Emili VIGO | Preu : 5 francs

LA NOSTRA SUBSCRIPCIO HA ASSOLIT 265.405,70 francs.

ENGROSSIU-LA !

L'EXIT DE LA NOSTRA CRIDA

Hem depassat els 250.000 francs !

EDITORIAL

" EL PROBLEMA ESPANYOL "

Cada dia la premsa i la radio de tot el món parlen del que tot hom coneix com « el problema espanyol ». Cada vegada el tó és més concret i la perplexitat major davant la persistència del règim franquista. Com és possible , es diu, que havent guanyat la guerra les democràcies damunt el totalitarisme, resti encara en peu un règim calcat del feixisme italià i alemany, creat per Hitler i Mussolini ? Si l'opinió internacional està perplexa, quina no ha d'ésser la reacció del nostre poble que pateix en la carn i en l'esperit la dictatura del general feló ?

Diem-ho clarament. La nostra gent està profondament desencisada per l'actitud adoptada fins ara per certes potències envers l'Espanya franquista. No s'arriba a compendre — o en tot cas es comprèn massa bé — perque Franco subsisteix. Ningù absolutament ningù, gosa defensar-lo. Tothom, amb rara unanimitat, afirma que el règim espanyol és un insult a la dignitat humana. Peró quan de les declaracions, més o menys enèrgiques, peró perfectament platóniques, hauria de passar-se a l'execució de les mesures per a fer efectiva la caiguda de Franco, llavors els qui més obligats estarien a adoptar-les reculen prudentment i, sovint amb una hipocresia que ratlla en el cinisme, es neguen a posar en practica el que repetidament s'ha proposat, sota el pretext que s'augmentarien les sofrences del poble espanyol. Es veu, peró, que el poble espanyol pot anar-se consumint lentament ; que la miseria pot augmentar cada dia ; que el relaxament pot crèixer desmesuradament ; que la tuberculosi pot extendre's, sense que ningù intenti posar-hi aturador, mentre no es provoqui una crisi que posaria en evidència la immensa tragèdia que està vivint Espanya. Que la mort sigui lenta, importa ben poc. Que , per contra, intenti posar-se remei a la malura, això horroritza santament.

Amb tot, mentre « el problema espanyol » no estigui resolt hi haura un factor de perturbació en l'anima dels homes dignes d'arreu del món. Heus ací perquè el nostre cas no perd actualitat, ans bé en guanya cada dia. Heus ací perquè malgrat tot la nostra causa s'imposarà. Ara, després de la réunió del Consell de Seguretat, una sots-comissió d'aquest organisme dictaminarà diversos aspectes que plante ja la subsistència de Franco al poder. La seva tasca serà feixuga, no per la diafanitat del la nostra raó, sinó pel nombre de proves que estarà cridada a examinar. Cada dia s'agombolen nous fets. D'arreu del món, la sots-comissió d'enquesta rep documents que proben la complicitat de Franco amb l'Axe, el caràcter totalitari del seu règim, els compromisos que el lligaven amb Hitler i Mussolini, el perill que constitueix per a la pau del món. A aquest conjunt de veus no podia mancar-hi la del Govern de la República Espanyola, ni podia mancar-hi tampoc, la del Govern de Catalunya. Es lógic que el Govern de la Republica , plantegi en la seva totalitat el problema. Peró calia, també, que el de Catalunya posés de relleu tota l'animositat salvatge que Franco ha sentit — i sent — envers la nostra terra. Car si no fos per altra cosa, el règim franquista es condemnaria irremediablement als ulls de tots els homes lliures pel sol fet d'haver volgut anorrear l'ànima d'un poble, la seva llengua, la seva cultura milenàries Cal que el món coneixi aquesta tragèdia catalana, sovint ignorada. I això, sens dubte, ho dirà el Govern de Catalunya en el seu document a l'O. N. U.

Sigui el que vulgui, alló que el desti pugui deparar-nos, la nostra veu ha de fer-se sentir cada dia més puixant. La nostra raó ha d'imposar-se. Cal que, d'una vagada per totes, certs homes i certs pobles compringuin que mentre hi hagi feixisme a Espanya la pau del món no haurà estat assolida ; que no volguer liquidar Franco constitueix un perturbació, no tan sols de cara a possibles desordres — que inevitablement es produiien — a l'interior del pais, sinó també en l'Occident Europeu ; i sobretot, que el nostre poble, cansat de la incomprensió, podria convertir en fonda antipatia, el sentiment amistós i cordial d'admiració que en el decurs de la guerra li mereixien tots aquells que deien lluitar pel triomf de la llibertat arreu del món, En un missatge del President Irla adreçat als nostres amics anglesos s'hi proclama « la nostra esperança que la Gran Bretanya, fidel als seus ideals i a la seva história, no voldrà caure en l'apaivagament i en la condescendència envers el despótic règim espanyol ans bé que ajudarà amb simpatia i comprensio la causa de la democràcia ». Aqesta afirmació podrien fer-la extensiva a tots els pobles del món, sobretot a aquells que per la seva tradició, per la seva poten-cialitat i pel seu prestigi tenen una funcio directiva. I dir-los que no pot jugar-se amb el desesper de tot un poble i que tot alló que diuen volguer evitar ho provocarien ells si continués la inhibició de fins avui.

Pau CASALS,

Doctor Honoris Causa de la Universitat de Montpeller

Pau Casals, el gran artista que ha portat arreu del mon el nom de Catalunya, acaba d'ésser investit amb el Doctorat Honoris Causa de la Universitat de Montpeller.

Pau CASALS

Senyalem, amb joia, el fet. No perque tan sols Pau Casals en sigui altament mereixedor, ni per aquest nou honor de què és objecte. Un fet és, sobretot a remarcar : que mentre a casa nostra no poden viure-hi els artifexs de la nostra cultura i la llengua i l'esperit catala son perseguits implacablement, a l'estranger se'ns fa justicia i es situa els homes representatius de la intel.lectualitat catalana en el lloc a què s'han fet creditors.

Pau Casals és un dels noms més gloriosos de la Catalunya contemporània. Al marge de les lluites partidistes, ha sapigut ésser un gran català nacional i aixecar, en aquests darrers set anys, la bandera de la dignitat civil.

Avui Pau Casals ha estat honorat per la Universitat de Montpeller. Ens felicitem de l'alta distincio de què acaba d'ésser objecte l'i.lustre Mestre. I al felicitar-lo a ell amb tot l'afecte, li reiterem el testimoniatge de la nostra admiracio cordialissima.

Temps enrera, des de les planes de « LA HUMANITAT », adreçàvem una crida als nostres amics : Ems calen dos cents cinquante mil francs — dèiem. I totseguit esmentàvem el periode d'activitat, cada vegada més gran, en què anava a entrar el nostre Partit, la sincronitzacio de les activitats de l'Esquerra arreu on s'hi troben nuclis de militants i, sobretot, la intensa col.laboracio amb la nostra organitzacio de Catalunya.

Com cada vegada que el Partit s'ha adreçat als seus militants i amics, la resposta ha estat magnifica. Avui tenim el goig d'anunciar que ja hem depassat la suma fixada i que la contribucio ha estat entusiasta i generosa per part de tothom, cada u dintre la mesura de les seves possibilitats. Tenim cartes, veritablement emocionants, de companys nostres que, per elles soles, constituirien una rao per a creure en l'Esquerra. Podriem oferir exemples d'humils treballadors que han tramès llur donatiu dues, tres, àdhuc quatre vegades. I no han estat solament els nostres militants, sino gent que no essent de l'Esquerra veuen en ella « la gran esperança, l'unic instrument de govern de la democràcia catalana ». I no tantsols de França han vingut els donatius, ans bé d'Amèrica, d'Angleterra, de Bèlgica, d'altres indrets d'Europa i d'Africa del Nord. L'èxit que preveiem ha estat, doncs, total.

Permeteu que com a Secretari General d'Esquerra Republicana de Catalunya, remercii, en nom de tots els seus organismes directius — Consell Executiu, Directori, Consell a França —, tots aquells que han volgut ajudar-nos. En les llistes de donants hi hem trobat amics de sempre, lluitadors de totes les hores, homes que fundaren el nostre Partit i altres que, essent més joves, s'hi integraren després i l'han servit sempre amb lleialtat admirable. La gran familia esquerrana, com cada vegada que se la crida, s'ha retrobat. Es un goig constatar-ho, a l'igual que trobar-se amb nous companys sortits de Catalunya en plena adolescencia i avui fervorosament integrats en les nostres rengleres.

Aquests dos cents cinquanta mil francs, han servit per a moltes coses. Les activitats del Partit cada dia son majors i a mesura que avança el temps, persuadits com estem des del primer dia que tota la lluita cal orientar-la de cara a Catalunya. Tots els organismes de l'Esquerra funcionen regularment. El nostre portantveu apareix sino com voldriem nosaltres almenys amb un contingut i una presentacio que en fan de les millors publicacions de l'exili. Pero per bé que ens complagui la tasca fins avui realitzada, no satisfà, ni molt menys, les nostres aspiracions. Cal fer més i millor. Cal que tots plegats siguem dignes de la tradicio gloriosa del nostre Partit i de Catalunya. I com que l'Esquerra s'ha sostingut sempre solament del que li proporcionen els seus militants i amics no podem pas donar per closa la nostra subscripcio. Ben al contrari, cridem a tothom a què continuï contribuint al nostre esforç, a possibilitar la seva intensificacio, a fer de l'Esquerra allo que tots volem. La subscripcio resta, doncs, oberta i convidem a tots els bons catalans a què continuin engrossint-la.

A més, de cara a una regularitzacio més concreta de les nostres fonts d'ingrés, establim, al marge de la quota regular, unes cotitzacions mensuals voluntàries. No sabriem insistir prou en la necessitat que el major nombre de militants s'hi inscriguin. Aixo ens permetrà de comptar amb una base estable i permetrà, sobretot, orientar concretament les nostres activitats.

Catalans : avui més que mai tenim necessitat de la vostra ajuda. Us remerciem efusivament per tot el que heu fet fins ara, per l'èxit amb què heu volgut coronar la nostra subscripcio. Pero una vegada més, us cridem a un nou sacrifici. Feu-lo en la mesura de les vostres possibilitats ! Gran o petita, la vostra aportacio possibilitarà la nostra tasca. Feu-lo pels nostres ideals i pensant que vosaltres mateixos possibiliteu amb la vostra accio el seu triomf. Feu-lo, sobretot, per Catalunya i pels qui alli menen la bona lluita. Cal que l'Esquerra continui ocupant la capdavantera del gran combat contra el franquisme i per l'alliberament de la nostra terra. I aixo serà una vegada més possible gràcies al vostre esforç, al vostre entusiasme, a la vostra obstinada fidelitat a l'ideal.

Josep TARRADELLAS,
Secretari General d'E. R. de C.

"Les despeses cada dia son majors i cal sufragar-les amb l'esforç dels nostres militants. Aquest és el nostre orgull"

ens diu **Santiago VILA,** tresorer del Partit

En diversos numeros de **la humanitat** ha apregut un titol que deia: « Vers els dos cents cinquanta mil francs ! ». Avui ja no podriem encapçalar aixi aquesta seccio car la quantitat que ens proposavem recullir ja ha estat depassada Senyalem amb joia el fet que, una vegada més, a la nostra veu, els democrates catalans han sapigut respondre amb un emocionant entusiasme.

Santiago Vila, tresorer del Partit i administrador de **la humanitat,** que amb tant d'entusiasme i esperit de sacrifici ve ocupant-se d'aquest aspecte de les nostres activitats, ha volgut respondre a les preguntes que li plantejàvem.

Evidentment — ha començat dient-nos — la subscripcio pels dos cents cinquanta mil francs ha estat un èxit. A l'iniciar-la algù creia que exageràvem, que la quantitat fixada era massa elevada, que mai arribariem a recullir-la. Pero jo veieu que no ha estat aixi. En conjunt tothom ha complert amb el seu deure. Vull remarcar, pero, perqué és de justicia, l'aportacio dels nostres militants que es troben en una situacio economica gens folgada, dels treballadors de la terra, dels obrers manuals i intel.lectuals, de les dones. Que en son d'emocionants dotzenes i dotzenes de cartes rebudes anunciant-nos trameses de cinquanta i de cent francs i excusant-se de no poguer contribuir més amplament a la nostra crida !...

— Creieu, pero, que n'hi ha prou amb l'èxit d'aquesta subscripcio ?

Sense titubejar, Santiago Vila respon, ràpid :

— De cap de les maneres. Cal tenir en compte que les despenses del nostre Partit son cada dia més crescudes. El nombre de militants és elevat i augmenta. Avui totes les activitats de l'Esquerra es centralitzen gairabé a França. No parlo, naturalment, de les de Catalunya, cada dia més intenses. Pero no oblideu que mantenim contacte estretissim amb els companys d'allà, que contribuim dintre les nostres possibilitats a cooperar en la seva tasca i que la resta de les activitats de l'Esquerra, ultra les de l'organitzacio a França, pel fet de radicar a majoria dels membres del Comité Executiu del Partit a Europa, es desenvolupen també aci. Per tant, hem de fer front a una sèrie de despeses que augmentent cada dia.

— Amb què compteu sufragar-les ?

— Simplement, amb l'aportacio dels nostres militants. Aquesta — i ho proclamem amb orgull — és la nostra sola font d'ingressos. No n'hi ha prou amb el que produeixen les cotitzacions mesals. Per tant, cal que la subscripcio continui oberta i que els nostres militants hi contribueixin amb el mateix entusiasme de fins ara. Pero el que cal assegurar, sobretot, és una vida normal al nostre Partit. D'aci que instituim unes cotitzacions mesals. Aixo ens permetrà de tenir un punt de partida solidament establert. Avui tenim plantejats molts problemes. Les activitats de l'Esquerra, sobretot degut à l'estreta i perfecta col.laboracio que mantenim amb Catalunya, seran cada vegada majors. I cal que fem honor a la nostra tradicio. Estic fermament persuadit que els nostres militants i amics una vegada més voldran ajudar-nos. Tingueu en compte que certes organitzacions obreres i sindicals exigeixen dels seus militants dies de jornal i altres aportacions d'aquest gènere. La nostra mentalitat ens impedeix seguir aquests procediments. Pero honradament he de manifestar-vos que si vol fer-se feina eficient cal tenir els mitjans per a portar-la a terme i, com us deia les activitats de l'Esquerra estan condicionades per l'aport dels seus militants.

Heus aci el que ens ha dit Santiago Vila. Ben poca cosa tenim a afegir-hi, si no és la nostra confiança absoluta que, una vegada més, la crida adreçada per l'Esquerra als seus amics i militants obtindrà l'exit falaguer que es mereix. En depèn la bona marxa, la vida mateixa del Partit.

Les cotitzacions, la subscripcio a « LA HUMANITAT », i els donatius al Partit deuen adreçar-se al nostre tresorer, SANTIAGO VILA, 250, route d'Elne, Perpignan (P.-O.). Compte de Xecs Postals num. 57.675 Montpellier.

ELS DONATIUS A LA NOSTRA SUBSCRIPCIO

Francesc Fabra, de Odeillo, 50 fr.; Delegacio Departamental del Cher, 1.696 fr. 70; Enric Llau de Craussac, 50 fr.; Vicenç Mañez de Vimontiers, 50 fr.; Salvador Llorenc de Castelnaudari, 50 fr.; Ezequiel Pallarés de Chambery, 100 fr.; Carreras de Ceret, 100 fr.; Joan Ribas de Dordogne, 50 fr.; Jaume Garcia de Negrepelin, 84 fr.; Pere Garcia, Lluis Roca i Eugeni Anglés de Beauchery, 250 fr.; Emili Cantal de Labastide, 100 fr.; Germans Font de Saillagouse, 50 fr.; Marimon Magin de Laroque, 50 fr.; V.J.M., 75 fr.; Joan Serra de Rivesaltes, 50 fr.; Francesc Ferre de Condom, 50 fr.; A la memoria de Gaston Comere, 50 fr; Jaume Ibañez de Perpinyà, 50 fr.; Antoni Bosch de Lot et Gne, 30 fr.; Antoni Gumà de Chateaumont les Bains, 100 fr.; Francesc Vilaro de Ondes, 100 fr.; Lluis Tamis de Nimes, 50 fr.; Salvador Solé de Lodeve, 50 fr.; Francesc Llaurado de Montluçon, 50 fr.; Antonell de Ferolles, 100 fr.; Josep Garret de Savaurs, 50 fr.; Pau Planellas de Montauban, 50 fr.; Un de Llagostera, 100 fr.; Josep Cabré, 50 fr.; Lluis Gausachs de Paris, 50 fr.; Vinyolles de Bourges, 50 fr.; Alexandre Rosell de St. Gerons, 50 fr.; J. Vidal de Puy de Dome, 50 fr.; Familia Tresserras de Toulouse, 100 fr.; Faus Orteau de Bajan, 100 fr.; Tomàs Enric de Savigny, 50 fr.; Lluis Dominguez de Montpezat, 150 fr.; Josep Argelich de Escolives, 200 fr.; Pascual Verdiell de Aude, 100 fr.; Florenci Claret de Palau de Cerdagne, 4.000 fr.; Miquel Morillas de Coulomiers, 50 fr.; Sebastià Valls, 50 fr.; Gregori Biosca, 50 fr.; Miquel Figueras, 50 fr.; Ramon Franch 50 fr.; Antoni Esqué, 50 fr.; Albert Pelegri, 50 fr.; Leandro Joan, 50 fr.; tots del Departament de Saone et Loire; Delegacio Departamental del Saone et Loire, 150 fr.; Delegacio Departamental del Cher, 250 fr. ; Pere Tarrés de La Foret Auvray, 100 fr.; J. Sabaté de Levallois Perret, 50 fr.; Comité Departamental Loir et Cher, 100 fr.; Segon donatiu del Comité Departamental de Landes, 700 fr.; J. Duran de Perpinyà, 50 fr.; Una Anxaneta de Valls, 100 fr.; Joaquim Guerri, 50 fr.; Jaume Vinyes, 50 fr.; Antoni Vinyes, 50 fr.; Lluis Pedrola (fill), 50 fr.; Lluis Pedrola (pare), 50 fr.; Manuel Graulina, 50 fr., tots de Chalabre; Josep Relluy de Lleurance, 50 fr.; Miquel Ballesta de Miranda, 50 fr.; Miquel Sunyé de Osseja, 75 fr.; Pere Xatruch de Bayonne, 50 fr.; Manuel Estrada, 100 fr.; Josep Solé de Rius de Anglesola, 50 fr.; Comité de Neuvic d'Ussel (tercera llista), 150 fr.; Antoni Plaza Clermont l'Herault, 25 fr. ; Francesca Fajula Contarmoux, 50 fr.; Pere Codina, 50 fr.; Pere Cerdà, 50 fr.; Ramon Tarrés, 50 fr., de Auch; Un Esquerrà del Departament de l'Aude, 100 fr.; Arturo Vall de Suevres, 50 fr.; Francesc Serratusell de St. Juery, 50 fr.; Miquel Guirao, 84 fr.; Geroni Fuentes, 50 fr.; Josep Rodriguez, 50 fr., de Mines de Salsigne; Emili Martorell de Toulouse, 25 fr.; A. Miro de Daux, 50 fr.; Comité Local del Departament de Gers, 1.000 fr.; Miquel Domenech de Vic Fezensac, 117 fr.; Liberto Vinyas de Perpinyà, 100 fr.; J. Bardina de La Cavaleria, 50 fr.; Cristina Arandes de Valence d'Agen 25 fr.; Vicenç Feliu i Josep Feliu, 100 fr., de Corneillan; Pere Bota, de Bedarieux, 50 fr.; Dos companys de Praissas, 150 fr.; Miquel Sunyé Osseja, 50 fr.; Primera llista del Comité Departamental de Alts Pirineus (Tarbes), Angel Illa, 272 fr.; Carles Amoros, 100 fr.; Cinta Segalà, 25 fr.; Remei Ventolrà, 25 fr.; Artur Tornafoch, 25 fr.; Enric Clavel, 25 fr.; Jaume Rosello, 50 fr.; Joaquim Mogas, 50 fr.; Marian Cabos, 50 fr.; Jesus Villuendas, 50 fr.; Marià Solé, 25 fr.; Eduard Berneda, 25 fr.; Pere Delclos, 25 fr.; Josep Ollé, 25 fr.; Carmel Garcia, 25 fr.; Maria Campa, desiden, 15 fr.; Monserrat Llugani, 15 fr.; Anita Rodriguez, 15 fr.; Del Departament de Marseille, Joseph Messeguer, 1.000 fr.; Francesc Miro, 250 fr.; Joan Garcia, 100 fr.; Joan Sacau, 100 fr.; Josep Montserrat, 100 fr. ; Lluis Hernandez, 250 fr.; Antoni Garcia, 100 fr.; Joan Suarez, 100 fr.; Josep Munuera, 100 fr.; Almeyda Reyes, 100 fr.; Agusti Carol, 100 fr.; X., 150 fr.; Francesc Villarroya, 100 ; Joan Soler, 100 fr.; Miquel Feliu, 100 fr.; Joaquim Rubinat, 100 fr.; Emili Vila, 200 fr.; Joan Boixo, 200 fr.; Melcior Bassas, 150 fr.; Melcior Besa, 150 fr.; Armengol Vila, 100 fr.; Joan Clascà, 50 fr.; Frederic Roig, 50 fr.; Joan Sureda, 50 fr.; Josep Rovira de Bordeaux, 500 fr.; Un amic de Catalunya, 200 fr.; Josep Miquel de Perpinyà, 50 fr.; Verdaguer de Bastià 100 fr.; Josep Ventura de Esprou, 100 fr.; Tomas Corominas de Ajaccio, 50 fr.; Joan Rafols Ajaccio, 50 fr.; Josep Galceràn Beuvilliers, 250 fr; Comité Departamental de Alta Savoie per el XVme Aniversari de la Republica, 1.500 fr. Felicià Catafal, 50 fr.; Antoni Riba de Bastia (Corse), 150 fr.; Josep Ferrero de Toulouse, 50 fr.; C. de Landes, 600 fr.

Total	19.685,70
Suma anterior..	235.720 »
Total	255.405,70
Un Grup d'Ampurdanesos	10.000 »
Total	265.405,70

Per causes alienes a la nostra voluntat no podem publicar les

CONVERSES FILOLOGIQUES del Mestre POMPEU FABRA

Ens en excusem prop dels nostres llegidors. En la propera edicio reprendrem la seva publicacio.

SANT JORDI A LONDRES

El Govern de Catalunya ofereix una recepcio

Emotiu missatge del PRESIDENT IRLA

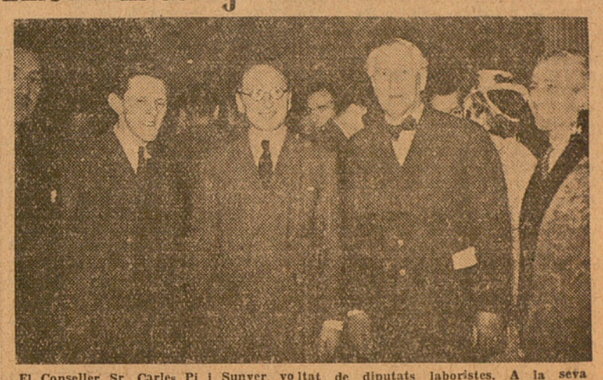

El Conseller Sr. Carles Pi i Sunyer, voltat de diputats laboristes. A la seva esquerra, M. Georges GEGERS, secretari del Grup Parlamentari Laborista d'«Amics de l'Espanya Republicana ».

El 23 d'abril festa de Sant Jordi, dia nacional de Catalunya, el Govern de la Generalitat organitzà a Londres una magnifica recepcio que constitui un esclatant homenatge a la nostra terra i a la causa republicana. Hi assistiren més de tres cents invitats. Hi havia una brillant representacio del cos diplomàtic tan europeu com americà. Del canto anglés senyalem, sobretot, la presència de bon nombre de parlamentaris, aixi com de periodistes, escriptors, ossagistes, etc., que amb llur presència volgueren significar-nos llur simpatia.

L'acte fou magnific en tots aspectes, potser el millor que han portat a terme els republicans exiliats a Anglaterra. El Conseller del Govern de Catalunya, el nostre estimat amic Carles Pi i Sunyer, rebé tots els invitats i procurà, assolint-ho plenament, donar tot el relleu a aquesta recepcio. Li feien costat representacions de totes les tendències de la colonia catalana, aixi com dels exiliats bascs i espanyols.

En el decurs de la recepcio fou llegit un missatge del President de Catalunya, senyor Josep Irla. Diu :

« En la diada de Sant Jordi, celebrada igualment a Anglaterra i a Catalunya, vull expressar als nostres amics de Gran Bretanya l'afecte que el poble català ha sentit sempre envers el poble britànic. Durant la darrera guerra, els catalans en seguit amb profonda i sincera admiracio el coratjos esforç dels ciutadans britànics en la seva lluita contra el feixisme i per la llibertat universal. A aquest esforç molts catalans hi ha col.laborat en els camps de batalla i en els centres de produccio en la mesura que els estat possible her-ho. Avui, com sempre, els catalans lluiten per la seva propia llibertat que el règim feixista de Franco ha suprimit. En nom del Govern Català, que actua dintre el marc de les institucions de la República Espanyola, he de dir-vos que mantenim l'esperança que la Gran Bretanya, fidel als seus ideals i a la seva historia no voldrà caure en l'apaivagament i en la condescendència envers el despotic règim espanyol, ans bé que ajudarà amb simpatia i compresio la causa de la llibertat i de la democràcia per la qual els seus amics de Catalunya i de tot Espanya estant lluitant vigorosament contra el darrer baluard del feixisme a Europa ».

Aquest missatge fou molt favorablement acullit. Tots els assistents comentaren en termes de gran energia el nostre problema. Aquest acte ha estat d'una gran oportunitat. En efecte, cada dia un gran sector de l'opinio anglesa adopta una posicio més decidida envers el nostre problema. Es, doncs, necessari que per part dels nostres organismes representatius s'orienti als nostres amics més significats d'arreu del mon. La recepcio organitzada pel Govern Català a Londres constitueix un exemple de com hauria d'endegar-se aquesta tasca.

Sobirania i dret d'intervencio

per **R. NOGUÈS I BISET**

I

Sobirania, plenitud de poder, és la facultat o el dret que té a fixar els seus destins tota personalitat jurídica, subjecte de Dret, ciutadà o poble. Es ben cert que del dret de sobirania, com de tots els drets, ha de gaudir-se'n amb la màxima plenitud i llibertat sense que elements aliens puguin pertorbar o limitar el seu exercici. El dret de cadascù solament pot i ha de tenir un limit : el dret alié.

Sobirà, ésser abstracte en el qual resideix el poder, l'autoritat suprema, princep, magistrat o poble. La sobirania és el poder que sobre tots té el sobirà, i tractant-se de sobirania del poble, ho son tots i cadascù dels ciutadans constituint un conjunt harmonic recollit per l'expressio de la voluntat popular.

Es sobirà l'home per regir la seva llibertat ; és sobirà l'Estat per regir els seus propis destins i guardar la seva independència. La sobirania del primer és nascuda de la propia naturalesa. La de l'Estat, és sobirania delegada exercida per representacio, en nom del poble, expressada per sufragi universal, d'on dimana la sobirania de l'Estat que ha de tenir dues limitacionns : l'una vers l'exterior, en el mon de les relacions internacionals, el respecte que mereix la sobirania i la independència dels altres pobles ; l'altra de cara a l'interior, respecte sagrat als drets substancials de l'home.

Intervencio, és interposar en la seva autoritat ; mediacio, paraula ben justa. Pot anar des de les notes privades, passant per les notes diplomàtiques fetes públiques, bons oficis ruptura de relacions diplomàtiques i economiques amb el conseguent bloqueig, fins la mateixa intervencio armada.

Si ens confiem a la teoria clàssica del Dret, haurem de dir que la sobirania ha d'ésser plena i total i que el dret d'intervenir ha d'estar prohibit, millor dit, no reconegut. Per tant, qui intervingui en els afers aliens (en aquest cas concretem un poble o Estat en els afers de l'altre) comet un atropell o abùs de força. Només en el cas que un Estat constitueixi una menaça, que comprometi la seguritat o independència d'un altre, o violi tractats, es pot consentir l'intervencio, ens diuen els antics textes de Dret.

Aquests conceptes lluny d'ésser absoluts, ni tan sols s'enquadren dins les noves orientacions del Dret i de l'evolucio del mon a viure sota regles i principis universals. Els termes i principis del nou Dret, no estableixen els drets particulars com una concepcio subjectiva fonamentada en satisfer una apetència, sino en ésser útil a la societat, a les regles immutables de la Moral, a la necessitat de viure dins les estrictes normes bàsiques de la civilitzacio i la realitat que fa que el mon tendeixi a ésser una consciència col-lectiva, establint l'interdependència d'uns pobles amb els altres, complementant-se entre si, aquests principis proclamen a tots els vents que el dret de sobirania com el deure de no intervenir en afers aliens son veritablement relatius.

El mon tendeix a internacionalitzar-se. En el mon economic, com en el polític i en el cultural, es cerca la manera d'establir un tot que faci compatible la propia personalitat amb l'existència del ser superior internacional. En fou un assaig timid i infructuos, la Societat de Nacions creada després de la guerra 14-18 ; es repeteix en l'actual organitzacio i actuacio de l'O.N.U. Tot vol dir que els illots tancats, closos, nacionalismes xovinistes i exclusivistes, sempre negatius, no poden ni deuen existir i que uns principis universals han d'ésser norma de tots els pobles.

La civilitzacio té com a base, essència i fi, la persona humana, subjecte del Dret i centre de gravetat vers el qual van indiscutiblement totes les coses de la vida. El mon sense l'home seria una cosa freda, insensible i morta. L'home és el motor que tot ho mou i inspira. I l'home té per propria naturalesa uns drets consubstancials amb ell mateix, immutables i inalienables que no poden ésser creacio del dret positiu. Aquest, en tot cas, solament els ha de reconeixer i sancionar donant-los-hi garantia i proteccio per que no siguin sotmesos per la brutalitat del més fort.

La Magna Carta, malgrat ésser un pacte, amb el seu complement del Habeas Corpus, la Revolucio Francesa proclamant els drets de l'home, no establien uns drets creacio de la llei. El que realment feien era proclamar els drets que la propia naturalesa establia a favor de l'home i que havien estat negats i perseguits per l'absolutisme.

Passa a la segona plana

memoriaesquerra.cat — La Humanitat [Montpeller-París, 1944-1953], 15/5/1946, pàgina 1